

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

เชื้อจิต หงวนเสียม

AC 0024242

26 ต.ค. 2547

183781

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-856-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ เอื้อจิต หงวนเสงี่ยม ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร. ลิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นवलผจง อุดรพิมพ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร. ลิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นवलผจง อุดรพิมพ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ ขาวหา)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี)

วันที่...๒๒...เดือน...มิถุนายน...พ.ศ.๒๕๔๗...

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ อาจารย์ ดร. นวลผจง อุดรพิมพ์ กรรมการที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ ชาวหา กรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง ที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเข้าใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัดแจ้ง อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ว่าที่ ร.ต.อานนท์ สุขภาคกิจ นายธงชัย เปรมชนม์ และนางขวัญใจ พลอยล้อมเพชร ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ นายบวร ทองยัง และ นางสาวศรณี ขวาลารัตน์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ สถิติในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า โรงเรียนวัดสามผาน และ โรงเรียนบ้านเขาแก้ว ตลอดจนคณะครู นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง อาจารย์ประมุล ดิงสุวาติตย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นที่ 14 และท่านอื่น ๆ ที่ได้เอื้อนนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอื้อจิต หงวนเสงี่ยม

45950185: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอื้อจิต หงวนเสงี่ยม: การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 (ADMINISTRATIVE PARTICIPATION IN EDUCATION OF BASIC
EDUCATION INSTITUTION COMMITTEE IN CHANTHABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA 1)
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., นวพล จง อุดรพิมพ์, Ph.D. 142 หน้า.
ปี พ.ศ.2547. ISBN 974-383-856-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการศึกษา และที่ตั้งของ
สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่
การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 300 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับพฤติการ
ศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 เป็น
แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา
จันทบุรี เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านตามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 5 ด้าน
คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารสถานศึกษา
ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านการตั้งกองทุน
การศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามพฤติ
การศึกษา พบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และด้านการทำงานกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการตั้งกองทุนการศึกษา
และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามที่ตั้ง
ของสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านการทำงานกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตั้งกองทุนการศึกษา และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา
และชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ข
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	10
แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา.....	20
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	30
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	35
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	130
ภาคผนวก ค.....	140
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	69
2	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	75
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการบริหารสถานศึกษา.....	76
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา.....	78
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	80
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการตั้งกองทุนการศึกษา.....	81
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน.....	82
8	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	83
9	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	84

ตารางที่

หน้า

10	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	86
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	87
12	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวม จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	88
13	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	89
14	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	90
15	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการทำงานกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	91
16	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการตั้งกองทุนการศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	92
17	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษาและชุมชน จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	93
18	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1.....	141

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนที่จังหวัดจันทบุรี.....	11
3 แสดงการมีส่วนร่วมในองค์กร.....	21
4 แสดงแนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	31
5 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการดำเนินการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	50